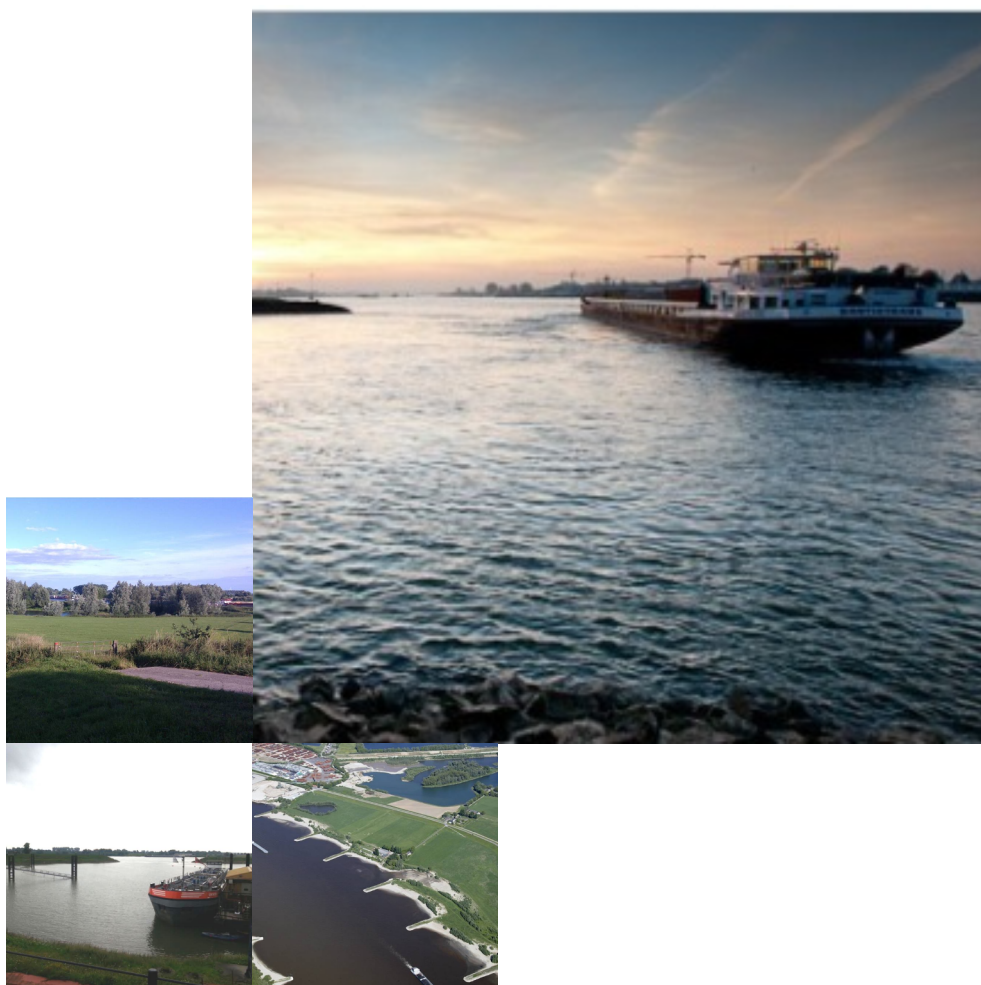

**Uitgangspuntennotitie effectstudies
MIRT 3 Overnachtingshaven Lobith**

natuur

Projectteam Overnachtingshaven Lobith

Uitgangspuntennotitie effectstudies MIRT 3 Overnachtingshaven Lobith

natuur

referentie	projectcode	status
AH660-1/14-018.180	AH660-1	eindconcept
projectleider	projectdirecteur	datum
drs. J.M. van Nieuwpoort	ing. A.J.P. Helder	29 september 2014

autorisatie	naam	paraaf
goedgekeurd	drs. J.M. van Nieuwpoort	<i>J.M.</i>

INHOUDSOPGAVE	blz.
1. KADERS	1
1.1. Wettelijk kader	1
1.2. Beleidskader	1
1.3. Richtlijnen	2
1.4. Beoordelingskader MER	2
2. UITGANGSPUNTEN	5
3. AANPAK	7
3.1. Studiegebied van het onderzoek	7
3.2. Gehanteerde onderzoeksmethode en technieken	7
3.3. Te hanteren onderzoeksjaren	7
3.4. Effectbeschrijving	7
3.5. Planning van deelstudie natuur	8
laatste bladzijde	8
BIJLAGEN	aantal blz.
-	

1. KADERS

1.1. Wettelijk kader

Tabel 1.1. Wet- en regelgeving natuur

wet-/regelgeving	omschrijving	relevantie voor Lobith
Natuurbeschermingswet 1998	Regelt dat plannen of projecten geen (significant) negatieve effecten mogen hebben op de instandhoudingsdoelen van een Natura 2000-gebied. Regelt daarnaast bescherming al bestaande Staats- en Beschermde Natuurmonumenten.	Een deel van het projectgebied bevindt zich in Natura 2000-gebied Rijntakken. Omdat significant negatieve effecten op voorhand niet uit te sluiten zijn, dient een Passende Beoordeling te worden opgesteld. Het Natura 2000-gebied Rijntakken omvat ook enkele voormalige natuurmonumenten.
Flora- en faunawet	Regelt de bescherming van plant- en diersoorten door verbodsbepalingen. Wanneer verbodsbepalingen worden overtreden, moet in de meeste gevallen ontheffing van het ministerie van EZ worden verkregen. Deze wordt slechts onder voorwaarden verleend.	In het projectgebied komen beschermde soorten voor. Effecten op beschermde soorten moeten worden onderzocht.
Boswet	Doel van de Boswet is instandhouding van het Nederlandse bos.	In het plangebied komen te compenseren houtopstanden voor.

1.2. Beleidskader

Tabel 1.2 Beleid natuur

richtlijn/werkwijze	omschrijving	relevantie voor Lobith
Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR)	De SVIR geeft een totaalbeeld van het ruimtelijk- en mobiliteitsbeleid op rijksniveau. Eén van de 13 nationale belangen betreft de EHS: 'ruimte voor een nationaal netwerk van natuur voor het overleven en ontwikkelen van flora en faunasoorten'. Eén van de belangrijkste voornemens in de SVIR met betrekking tot EHS is om te komen tot een herijkte nationale EHS. De juridische borging van de nationale ruimtelijke belangen die in de SVIR worden aangewezen, vindt plaats via het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro).	Het projectgebied bevindt zich in de Ecologische Hoofdstructuur (nu Gelders Natuurnetwerk (zie hieronder)).
Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)	In het Barro zijn regels opgenomen over de wijze waarop het Rijk haar internationale verdragsverplichtingen op het vlak van biodiversiteit planologisch zeker wil stellen. In het Barro is aangegeven dat de realisatie en bescherming van de EHS de verantwoordelijkheid is van de provincies.	Het projectgebied bevindt zich in de Ecologische Hoofdstructuur (nu Gelders Natuurnetwerk (zie hieronder)).

richtlijn/werkwijze	omschrijving	relevantie voor Lobith
Bestuursakkoord natuur	afspraken tussen Rijk en provincie over decentralisatie van het natuurbeluid.	Geen directe relevantie.
Rode lijst	Een Rode lijst bevat een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of dreigen te verdwijnen. De soorten worden overgenomen op de doelsoortenlijst voor zover ze behoren tot soortgroepen waarvoor voldoende kennis voorhanden is voor toepassing in beleid, beheer, handhaving en gebiedsgerichte monitoring. Van overheidsinstanties wordt geacht aandacht te hebben voor Rode lijstsoorten. Rode lijsten hebben geen juridische status.	Soorten van de Rode lijst kunnen relevant zijn voor bepalen van de milieueffecten (zie beoordelingskader MER).
Omgevingsvisie Gelderland	In de Omgevingsvisie, vastgesteld in juli 2014, worden geïntroduceerd het Gelders Natuurnetwerk (GNN) (voorheen (P)EHS), Groene Ontwikkelingszone (GO) en, als onderdeel van GNN en GO, weidevogelgebieden en ganzenfoerageergebieden. Regels voor bescherming zijn opgenomen in de Omgevingsverordening.	Het plangebied maakt onderdeel uit van het GNN en GO.
Omgevingsverordening Gelderland	In de Omgevingsverordening wordt onder andere de planologische bescherming van het GNN en GO geregeld. Ook de Omgevingsverordening moet nog worden vastgesteld door PS. Dit gebeurt naar verwachting na jaar 2014.	Het plangebied maakt onderdeel uit van het GNN en GO. Toetsing van effecten moet plaatsvinden conform regels uit de Omgevingsverordening.

1.3. Richtlijnen

Niet van toepassing

1.4. Beoordelingskader MER

Tabel 1.4. Beoordelingskader MER

aspect	criterium	methode
Natuurbeschermingswet 1998	effecten op aangewezen soorten en habitats Natuurbeschermingswet 1998	ruimtebeslag, Geluid en Stikstofdepositie kwantitatief, overige kwalitatief
GNN en GO	effecten op kernkwaliteiten GNN en GO ¹	kwantitatief en kwalitatief
Flora- en faunawet	effecten op beschermde soorten Flora- en faunawet	kwantitatief en kwalitatief

¹ In notitie R&D was nog opgenomen 'Effecten op wezenlijke en kenmerken en waarden EHS'. Dit criterium is aangepast aan nieuwe naamgeving EHS in Gelderland (GNN en GO) en nieuw toetsingskader Omgevingsverordening (versie juli 2014) (kernkwaliteiten in plaats van wezenlijke kenmerken en waarden).

Beoordeling thema natuur

Tabel 1.5. Beoordeling Natuurbeschermingswet 1998

score	maatlat
++	sterke toename in kwaliteit of oppervlakte habitattypen en/of leefgebied soorten; zeer positieve effecten op instandhoudingsdoelen
+	toename in kwaliteit of oppervlakte habitattypen en/of leefgebied soorten; enig positief effect op instandhoudingsdoelen
0	geen verandering
-	afname in kwaliteit of oppervlakte habitattypen en/of leefgebied soorten, maar geen significante gevolgen voor instandhoudingsdoelen
---	afname in kwaliteit of oppervlakte habitattypen en/of leefgebied soorten, gevolgen voor instandhoudingsdoelen zijn significant

Tabel 1.6. Beoordeling GNN en GO

score	maatlat
++	zeer positieve effecten op kernkwaliteiten GNN en GO
+	enige positieve effecten op kernkwaliteiten GNN en GO
0	geen verandering.
-	enige aantasting van de kernkwaliteiten GNN en GO
---	sterke aantasting van de kernkwaliteiten GNN en GO

Tabel 1.7. Beoordeling Flora- en faunawet

score	maatlat
++	sterke verbetering van de gunstige staat van instandhouding en/of functionaliteit van het leefgebied
+	verbetering van de gunstige staat van instandhouding en/of functionaliteit van het leefgebied
0	geen verandering
-	verslechtering door overtreding verbodsbepalingen tabel 1- en tabel 2-soorten en/of aantasten van de gunstige staat van instandhouding en/of functionaliteit van het leefgebied
---	verslechtering door overtreding verbodsbepalingen tabel 3 soorten of vogels en/of aantasten van de gunstige staat van instandhouding en/of functionaliteit van het leefgebied

2. UITGANGSPUNTEN

Algemeen

Tenminste de volgende documenten worden gebruikt bij de bepaling van de effecten en toetsing aan de relevante wetgeving:

- aanwijzingsbesluit Natura 2000-gebied Rijntakken;
- habitattypenkaart Provinciale Atlas Gelderland, versie vast te leggen op moment van eerste effectbepaling;
- gegevens SOVON staat van instandhouding broedvogels Rijntakken 2009-2013 (bronvermelding toevoegen, vraag staat uit bij provincie);
- ecologisch veldonderzoek zoals uitgevoerd in MIRT2;
- stappenplan voor de aanvraag van een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 (www.gelderland.nl);
- omgevingsverordening Gelderland (versie juli 2014) en daarin opgenomen beschermingsregime GNN en GO;
- natuurwet- en regelgeving, voorbeelden, praktijkervaringen en tips voor milieueffectrapportages, cahier natuur, januari 2011;
- Kleijn, D. 2008. Effecten van geluid op wilde soorten - implicaties voor soorten betrokken bij de aanwijzing van Natura 2000-gebieden. Alterra-rapport 1705. Alterra, Wageningen;
- Voslamber, B., & Liefing, M., 2011. Standaard Rekenmethodiek grasetende watervogels in de Rijntakken. SOVON-onderzoeksrapport 2011/09. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen;
- rapportage(s) Witteveen+Bos uit 2013;
- Arcadis onderzoek 2010;
- concept beheerplan Rijntakken (al was het alleen om eventuele lijnen te benoemen, conclusies kunnen nooit worden getrokken aan de hand van een concept beheerplan).

Onderzoek stikstofdepositie

Voor de uitgangspunten t.a.v. het onderzoek naar stikstofdepositie in relatie tot het thema natuur, wordt verwezen naar de uitgangspuntennotitie stikstofdepositie.

Compensatie

Voor compensatie van natuurwaarden (buiten scope ON) zal in eerste instantie gekeken worden naar het Rijnstrangen gebied en de hieraan grenzende uiterwaarden.

3. AANPAK

3.1. Studiegebied van het onderzoek

Het studiegebied is afhankelijk van de reikwijdte van effecten:

- het studiegebied voor effecten op beschermde soorten (Ff-wet) komt overeen met het plangebied;
- het studiegebied voor Natura 2000 en GNN & GO is afhankelijk van de reikwijdte van de effecten van stikstofdepositie, geluid en hydrologie. Dit studiegebied zal als onderdeel van het uitvoeren van het effectonderzoek worden bepaald. In het Natura 2000-gebied Rijntakken en het Duitse Natura 2000-gebied Unterer Niederrein wordt de depositie berekend voor een grid van rekenpunten met een onderlinge afstand van 25 meter. Nog nader dient te worden bepaald voor welke deelgebieden van het Natura 2000-gebied Rijntakken dit grid zal worden toegepast.

3.2. Gehanteerde onderzoeksmethode en technieken

Voor de verspreidingsberekeningen van het onderzoek stikstofdepositie wordt gebruik gemaakt van Geomilieu (rekenmodel Stacks D+). In het model wordt conform de handreiking 'Instructie luchtkwaliteit' (zie tabel 1.3) het scheepvaartverkeer gemodelleerd als puntbronnen en het wegverkeer als een lijnbron.

Zie ook hoofdstuk 2 uitgangspunten.

3.3. Te hanteren onderzoeksjaren

Voor de te onderzoeken effecten geluid en stikstofdepositie worden de volgende onderzoeksjaren gehanteerd:

- referentiesituatie (huidige situatie + autonome ontwikkeling) 2020 en 2030 (1 jaar en 10 jaar na ingebruikname);
- vergelijking met referentiesituatie + plan 2020 en 2030.

Voor de aanlegfase worden (kwalitatief) de effecten beschreven van realisatie in het jaar 2018 en 2019.

Vóór uitvoering van het effectonderzoek is het met name voor het onderwerp stikstofdepositie van belang na te gaan wat de actuele opinie is ten aanzien van het te hanteren referentiejaar; zo oordeelt de commissie voor de m.e.r. in een recent toetsingsadvies dat de onzekere autonome ontwikkeling (lees: autonome daling) van stikstofdepositie niet mag worden meegenomen bij de beoordeling van effecten op Natura 2000 instandhoudingsdoelen.

3.4. Effectbeschrijving

De te onderzoeken effecten sluiten aan bij het effectonderzoek dat in de Natuurtoets voor MIRT2 (Witteveen+Bos, 2013) is opgenomen:

- oppervlakteverlies;
- verstoring door geluid;
- toename van stikstofdepositie;
- hydrologische effecten.

De effectbeschrijving heeft als doel het beoordelingskader voor het MER in te kunnen vullen. In het effectonderzoek worden de aandachtspunten die de commissie voor de m.e.r. in haar advies over reikwijdte en detailniveau geeft, meegenomen. De wijzigingen ten opzichte van de Natuurtoets MIRT2 in instandhoudingsdoelen met de aanwijzing van het Natura

2000-gebied Rijntakken worden verwerkt. Effecten op Duits grondgebied worden op soortgelijke wijze beschreven als in de Natuurtoets MIRT2.

Effecten van de aanlegfase worden kwalitatief beschreven. Effecten van de gebruiksfase worden waar mogelijk en noodzakelijk kwantitatief beschreven voor de voorkeursvariant. De effectbeschrijving ten behoeve van de variantenafweging gebeurt voornamelijk kwalitatief, maar waar nodig c.q. relevant voor de variantenafweging kwantitatief.

3.5. Planning van deelstudie natuur

De planning van de deelstudie natuur volgt de overall planning.